ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เอกสฺมึ หิ สมเย ราชคหเสฏฺฐี ปริสฺสยโมจนคุณญฺเจว ปมาเทน ขลิตานิ อาภรณานีนิ รกฺขณคุณญฺจ ชาลกรณฺฑกํ ปริกฺขิปาเปตฺวา คงฺคาย อุทกกีฬกีฬิ ฯ อเถโก รตฺตจนฺทนรุกฺโข คงฺคาย อุปริตีเร ชาโต คงฺโคทเกน โธตมูโล ปติตฺวา ตตฺถ ตตฺถ ปาสาเณสุ สมฺภญฺชมาโน วิปฺปกิริ ฯ ตโต เอกา ฆฏปฺปมาณา ฆฏิกา ปาสาเณหิ ฆํสิยมานา อุทกอูมีหิ โปถิยมานา มฏฺฐา หุตฺวา อนุปุพฺเพน วุยฺหมานา เสวาลปริโยนทฺธา อาคนฺตฺวา ตสฺส ชาเล ลคฺคิ ฯ เสฏฺฐี กิเมตนฺติ วตฺวา รุกฺขฆฏิกาติ สุตฺวา ตํ อาหราเปตฺวา กินฺนาเมตนฺติ อุปธารณตฺถํ วาสิกณฺเณน ตจฺฉาเปสิ ฯ ตาวเทว อลตฺตกาญฺฉนํ รตฺตจนฺทนํ ปญฺญายิ ฯ เสฏฺฐี ปน จินฺเตสิ มยฺหํ เคเห รตฺตจนฺทนํ พหุ กินฺนุ โข อิมินา กโรมีติ ฯ อถสฺส เอตทโหสิ อิมสฺมึ โลเก มยํ อรหนฺโตติ วตฺตาโร พหู อหํ เอกํ อรหนฺตมฺปิ น ชานามิ เคเห ภมํ โยเชตฺวา ปตฺตํ ลิขาเปตฺวา สิกฺกาย ฐเปตฺวา เวฬุปรมฺปราย สฏฺฐิหตฺถมตฺเต อากาเส โอลมฺพาเปตฺวา สเจ อรหา อตฺถิ อากาเสนาคนฺตฺวา อิมํ คณฺหาตูติ วกฺขามิ โย ตํ คเหสฺสติ ตํ สปุตฺตทาโร สรณํ คมิสฺสามีติ ฯ โส จินฺติตนิยาเมเนว ปตฺตํ ลิขาเปตฺวา เวฬุปรมฺปราย อุสฺสาเปตฺวา โย อิมสฺมึ โลเก อรหา โส อากาเสนาคนฺตฺวา อิมํ ปตฺตํ คณฺหาตูติ อาห ฯ

ป.ธ. 3/1

แปล โดยอรรถ

๒. ฉ สตฺถาโร อมฺหากํ เอส อนุจฺฉวิโก อมฺหากเมว นํ เทหีติ วทึสุ ฯ โส อากาเสนาคนฺตฺวา คณฺหาถาติ อาห ฯ ฉฏฺเฐ ทิวเส นิคฺคณฺโฐ นาฏปุตฺโต อนฺเตวาสิเก เปเสสิ คจฺฉถ เสฏฺฐึ เอวํ วเทถ อมฺหากํ อาจริยสฺส อนุจฺฉวิโก มา อปฺปมตฺตกสฺส การณา อากาเสน อาคมนํ กริ เทหิ กิเรตํ ปตฺตนฺติ ฯ เต คนฺตฺวา เสฏฺฐึ ตถา วทึสุ ฯ เสฏฺฐี อากาเสนาคนฺตฺวา คณฺหิตุ สมตฺถา วา คณฺหาตูติ อาห ฯ นาฏปุตฺโต สยํ คนฺตุกาโม หุตฺวา อนฺเตวาสิกานํ สญฺญมหาสิ อหํ เอกํ หตฺถญฺจ ปาทญฺจ อุกฺขิปิตฺวา อุปฺปติตุกาโม วิย ภวิสฺสามิ ตุมฺเห มํ อาจริย กึ กโรถ ทารุมยปตฺตสฺส การณา ปฏิจฺฉนฺนนฺ อรหตฺตํ มหาชนสฺส มา ทสฺสยิตฺถาติ วตฺวา มํ หตฺเถสุ จ ปาเทสุ จ คเหตฺวา อากฑฺฒนฺตา ภูมิยํ ปาเตยฺยาถาติ ฯ โส ตตฺถ คนฺตฺวา สฏฺฐึ อาห มหาเสฏฺฐิ มยฺหํ อยํ ปตฺโต อนุจฺฉวิโก อญฺเญสํ มนุจฺฉวิโก มา เต อปฺปมตฺตกสฺส การณา มม อากาเส อุปฺปตนํ รุจฺจติ เทหิ เม ปตฺตนฺติ ฯ ภนฺเต อากาเสน อุปฺปติตฺวา ว คณฺหาถาติ ฯ ตโต นาฏปุตฺโต เตนหิ อเปถ อเปถาติ อนฺเตวาสิเก อปเนตฺวา อากาเส อุปฺปติสฺสามีติ เอกํ หตฺถญฺจ ปาทญฺจ อุกฺขิปิ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

ป.ธ. ๓/๒

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ดังจะกล่าวโดยพิสดาร ในสมัยหนึ่ง อ.เศรษฐีในพระนครชื่อว่า ราชคฤห์ ยังบุคคลให้ขึงแล้วซึ่งข่ายมีสัณฐานเพียงดังขวด เพื่ออันเปลื้อง ซึ่งอันตรายเป็นเครื่องนอนรอบด้วยนั่นเทียว เพื่ออันรักษา ซึ่งวัตถุ ท. มีเครื่องประดับเป็นต้น อันหลุดแล้ว ด้วยความพลั้งเผลอด้วย เล่นแล้ว เล่นด้วยน้ำในแม่น้ำ ฯ ครั้งนั้น อ.ต้นจันทน์แดง ต้นหนึ่ง เกิดแล้ว ในเบื้องบนแห่งฝั่งแห่งแม่น้ำ มีรากอันน้ำในแม่น้ำเซาะแล้ว ล้มลงแล้ว หักโค่นเรี่ยรายอยู่แล้ว บนแผ่นหิน ท. ในที่นั้นๆ ฯ ลำดับนั้น อ.ปุ่ม อันมีหม้อเป็นประมาณ ปุ่มหนึ่ง อันอันแผ่นหิน ท. เสียดสีอยู่ อันอันคลื่นแห่งน้ำ ท. เซาะอยู่ เป็นของเกลี้ยงเกลา เป็น อันอันน้ำพัดไปอยู่ ตามลำดับ อันอันสาหร่ายรวบรัดแล้ว มาแล้ว ติดแล้ว ในข่าย ของเศรษฐีนั้น ฯ อ.เศรษฐี กล่าวแล้วว่า อ.วัตถุนั่น อะไร ดังนี้ ฟังแล้วว่า อ.ปุ่มแห่งต้นไม้ ดังนี้ ยังบุคคลให้นำมาแล้ว ซึ่งปุ่มแห่งต้นไม้นั้น ยังบุคคลให้ถากแล้ว ด้วยปลายแห่งมีด เพื่ออันใคร่ครวญว่า อ.วัตถุนั่น ชื่ออะไร ดังนี้ ฯ อ.จันทน์แดง อันมีสีเพียงดังสีแห่งครั่งสด ปรากฏแล้ว ในขณะนั้นนั่นเทียว ฯ ก็ อ.เศรษฐี คิดแล้วว่า อ.จันทน์แดง ในเรือน ของเรา เป็นของมาก ย่อมเป็น อ.เรา จะกระทำซึ่งอะไรหนอแล ด้วยจันทน์แดงนี้ ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ.ความคิดนั่นว่า อ.ชน ท. ผู้กล่าวว่า อ.เรา ท. เป็นพระอรหันต์ ย่อมเป็น ดังนี้ ในโลกนี้ เป็นผู้มาก ย่อมเป็น, อ.เรา ย่อมไม่รู้ แม้ซึ่งพระอรหันต์องค์หนึ่ง, อ.เรา ยังบุคคลให้ประกอบแล้ว ซึ่งเครื่องกลึง ในเรือน ให้กลึงแล้ว ซึ่งบาตร วางไว้แล้ว ในสาแหรก

ป.ธ.3/3

ยังบาตรให้ห้อยลงแล้ว ในอากาศ อันมีศอก ๖๐ เป็นประมาณ โดยอันสืบต่อแห่งไม้ไผ่ จักกล่าวว่า ถ้าว่า อ.พระอรหันต์ มีอยู่ไซร้, อ.พระอรหันต์นั้น มาแล้วโดยอากาศ จงถือเอา ซึ่งบาตรนี้ ดังนี้, อ.บุคคลใด จักถือเอา ซึ่งบาตรนั้น, อ.เรา ผู้เป็นไปกับด้วยบุตรและภรรยา จักถึงซึ่งบุคคลนั้น ว่าเป็นสรณะ ดังนี้ ได้มีแล้ว แก่เศรษฐีนั้น ฯ อ.เศรษฐีนั้น ยังบุคคลให้กลืนแล้ว ซึ่งบาตร โดยทำนองแห่งเหตุอันตนคิดแล้วนั่นเทียว ยังบุคคลให้ยกขึ้นแล้ว โดยอันสืบต่อแห่งไม้ไผ่ กล่าวแล้วว่า อ.บุคคลใด เป็นพระอรหันต์ ย่อมเป็น ในโลกนี้, อ.บุคคลนั้น มาแล้ว โดยอากาศ จงถือเอา ซึ่งบาตรนี้ ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ครูทั้ง ๖ คนกล่าวว่า บาตรนั่น สมควรแก่พวกข้าพเจ้า ท่านจงให้บาตรนั้น แก่พวกข้าพเจ้าเท่านั้นเถิด ดังนี้ ฯ เศรษฐีนั้นกล่าวว่า พวกท่านจงเหาะมาเอาไปเถิด ดังนี้ ฯ ในวันที่ ๖ นิครนถ์นาฏบุตร ส่งพวกอันเตวาสิกไปด้วยสั่งว่า พวกเจ้าจงไป จงพูดกะเศรษฐีอย่างนี้ว่า บาตรนั่น สมควร แก่อาจารย์ของพวกข้าพเจ้า ท่านอย่าเหาะมา เพราะเหตุแห่งของเล็กน้อยเลย นัยว่า ท่านจงให้บาตรนั่น เถิด ดังนี้ ฯ พวกเขาไปพูดกะเศรษฐีอย่างนั้นแล้ว ฯ เศรษฐีกล่าวว่า คนที่สามารถเหาะมาถือเอาได้เท่านั้น จงเอาไป ดังนี้ ฯ นาฏบุตร เป็นผู้ปรารถนาจะไปเอง จึงได้ให้สัญญาณ แก่พวกอันเตวาสิกว่า เราจักยกมือและเท้าขึ้นข้างหนึ่ง ทำทีว่าปรารถนาจะเหาะ พวกเจ้าจงร้องบอกเราว่า ท่านอาจารย์ ท่านจะทำอะไร ท่านอย่าแสดงความเป็นพระอรหันต์ที่ปกปิดไว้ เพราะเหตุแห่งบาตรไม้

แก่มหาชนเลย ดังนี้ แล้วจงพากันจับเราที่มือและเท้าดึงไว้ ให้ล้มลงที่พื้นดิน ดังนี้ ฯ เขาไปในที่นั้นแล้ว กล่าวกะเศรษฐีว่า มหาเศรษฐี บาตรนี้ สมควรแก่เรา ไม่สมควรแก่ชนพวกอื่นเลย ท่านอย่าชอบใจการเหาะขึ้นไปในอากาศของเรา เพราะเหตุแห่งของเพียงเล็กน้อย จงให้บาตรแก่เราเถิด ดังนี้ ฯ เศรษฐีกล่าวว่า ผู้เจริญ ท่านจงเหาะขึ้นไปทางอากาศเท่านั้นแล้วถือเอาเถิด ดังนี้ ฯ ลำดับนั้น นาฏบุตรกล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น พวกเจ้าจงหลีกไปๆ ดังนี้ กันพวกอันเตวาสิกออกไปแล้ว กล่าวว่า เราจักเหาะขึ้นไปในอากาศ ดังนี้ แล้วยกมือและเท้าขึ้นข้างหนึ่ง ฯ

พระธรรมวชิรปัญญาจารย์ สิริญาโณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม แปล
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.

ป.ร.3/5